

Advies

**Wijziging van artikel 13 lid 1 van de
Landsverordening minimumlonen**

Oktober 2012

De Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) is een bij landsverordening ingesteld onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard.

In de SER hebben vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties en onafhankelijke deskundigen zitting. De leden van de SER bespreken allerhande aangelegenheden op sociaal-economisch gebied en brengen hierover gevraagd en ongevraagd adviezen, nota's en rapporten uit.

Met de instelling van de SER heeft de overheid het mogelijk gemaakt voor sociale partners om zich vrijelijk en ongebonden, gevraagd of ongevraagd uit te spreken over het sociaal economische beleid.

De adviezen, rapporten en nota's van de SER zijn, nadat zij door de regering openbaar zijn gemaakt, digitaal verkrijgbaar bij de SER.

Contactgegevens van de SER

Adres : L.G. Smith Boulevard 26
Oranjestad
Aruba
Telefoon : 00297-5832713
Fax: : 00297-5838956
E-mail : ser.aruba@hotmail.com

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1 Berekeningsmethode van het inflatiepercentage	3
1.1 Methoden ter berekening van het inflatiepercentage	3
1.2 Kenmerken van de twee berekeningsmethoden	4
Hoofdstuk 2 De keuze tussen de inflatie berekeningsmethoden	6
Hoofdstuk 3 Het advies van de Raad	7

Inleiding

De huidige gehanteerde berekeningsmethode van het inflatiepercentage, die als uitgangspunt dient voor de afweging van een eventuele verhoging van de minimumlonen, gaat uit van de vergelijking van het prijsindexcijfer van de huidige maand augustus met die van dezelfde maand van het jaar daarvoor (zie artikel 13 lid 1 van de Landsverordening minimumlonen). Er is dus eigenlijk sprake van een momentopname voor wat betreft de inflatieontwikkeling, waarbij de berekende inflatie heel erg onder invloed is van de prijsontwikkeling (tijdelijke/incidentele stijgingen en dalingen van de prijzen) in deze ene maand.

Bij de vaststelling van het inflatiepercentage op basis waarvan gekeken moet worden naar de mogelijkheden om de minimumlonen te verhogen is het essentieel om een daarvoor adequate berekeningswijze te hanteren. De Raad is van mening dat de huidige berekeningsmethode van het inflatiepercentage niet de meest geschikte is, omdat het een vertekend beeld kan geven van de inflatieontwikkeling vanwege de invloed van tijdelijke/incidentele prijswijzigingen in de maand augustus.

Indien het inflatiepercentage volgens een andere methode –die uitgaat van een jaargemiddelde- berekend wordt, hebben tijdelijke/incidentele prijswijzigingen in een bepaalde maand minder invloed op het inflatiepercentage.

De Raad geeft in dit adviesrapport aan op welke wijze artikel 13 lid 1 gewijzigd moet worden zodat er een - voor aanpassing van de minimumlonen - adequatere berekeningswijze van het inflatiepercentage gehanteerd kan worden.

Het adviesrapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk I behandelt de twee verschillende methoden die gehanteerd kunnen worden om het inflatiepercentage te berekenen. In hoofdstuk II wordt bekeken welke berekeningsmethode van het inflatiepercentage het beste gehanteerd kan worden als het gaat om aanpassing/verhoging van de minimumlonen. Ten slotte wordt in hoofdstuk 3 het advies van de Raad geresumeerd.

Hoofdstuk 1. Berekeningsmethoden van het inflatiepercentage

1.1 Methoden ter berekening van het inflatiepercentage

Ten aanzien van de vaststelling van het inflatiepercentage worden er over het algemeen twee methoden gehanteerd, namelijk:

- end of month period inflation
- en
- 12 month period average inflation

End of month period inflation

Deze methode stelt het inflatiepercentage aan het einde van een specifieke maand vast. Als uitgangspunt hiervoor wordt het verschil in het prijsindexcijfer voor gezinsconsumptie, zijnde het CPI (Consumer Price Index) van een bepaalde maand van een bepaald jaar met die van dezelfde maand van het jaar daarvoor genomen (bron: Monthly Bulletin CBA, december 2006).

Indien men bijvoorbeeld het inflatiepercentage van de maand augustus van dit jaar (2012) wil berekenen volgens de “end of month period inflation” methode, ziet de berekeningswijze als volgt uit :

$$\text{End of month period inflation aug. 2012} = \frac{\text{CPI aug. 2012}}{\text{CPI aug. 2011}} - 1 \times 100\% = \dots \%$$

12 month period average inflation

Deze methode stelt het gemiddelde inflatiepercentage van een jaar vast. Bij vaststelling van een jaargemiddelde inflatiepercentage van een bepaalde maand wordt het verschil tussen het gemiddelde prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie (CPI) van de afgelopen 12 maanden (inclusief die bepaalde maand) en het gemiddelde prijsindexcijfer van de 12 maanden daarvoor als uitgangspunt genomen (bron: Monthly Bulletin CBA, december 2006).

Indien men bijvoorbeeld het inflatiepercentage van de maand augustus 2012 wenst te berekenen volgens de “12 month average period inflation” methode, ziet de berekeningswijze er als volgt uit:

Gem. CPI. sep. 2011 t/m aug. 2012

12- month average period inflation aug. 2012= _____ - 1 x 100% = ... %

Gem. CPI. sep. 2010 t/m aug. 2011

1.2 Kenmerken van de twee berekeningsmethoden

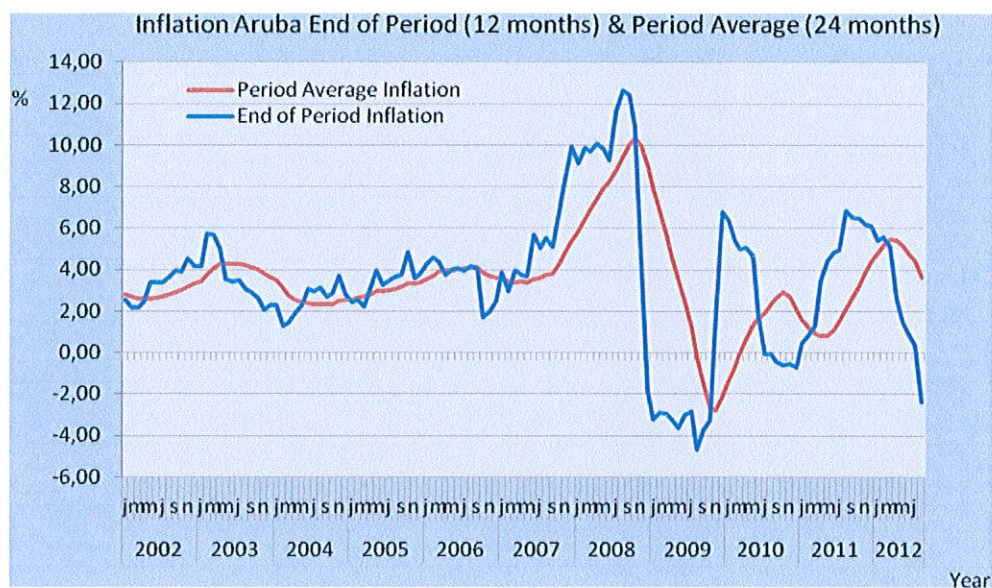
De “end of the month period inflation” methode vertoont over het algemeen een meer grillige ontwikkeling, aangezien de incidentele prijsveranderingen in een bepaalde maand direct zichtbaar worden in de daling of stijging van het inflatiepercentage. Dit komt omdat hierbij slechts de prijswijzigingen in één specifieke maand worden meegenomen waardoor er sprake is van een momentopname.

De “12-month period average inflation” methode laat een meer geleidelijke ontwikkeling zien. Dit komt omdat hierbij de prijsveranderingen van afgelopen 12 maanden meegenomen en vergeleken worden met de corresponderende 12 maanden van het jaar daarvoor, hetgeen de inflatieontwikkeling van een jaar laat zien.

Ten einde het verschil in beide methodes duidelijk te illustreren, worden in de hiernavolgende grafiek (op pagina 5), de inflatiepercentages van alle maanden vanaf januari 2002 t/m augustus 2012, dus van bijna 11 jaar (op 4 maanden na) weergegeven. Dit volgens zowel de “end of month period inflation” methode als de “12 month period average inflation” methode.

Grafiek: Inflatiepercentages van januari 2002 t/m augustus 2012 volgens de “end of month period inflation” en de “12 month period average inflation” methode Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

In de grafiek is duidelijk zichtbaar dat de “end of the month period inflation” methode een meer onstabiele lijn laat zien terwijl de “12-month average periode inflation” methode een meer stabielere lijn vertoont.

Volledigheidshalve is er een bijlage bijgevoegd waarin de geïllustreerde inflatiepercentages tevens in een tabel te zien zijn.

Hoofdstuk 2. De keuze tussen de inflatieberekenningsmethoden

Nu de twee berekeningsmethoden beschreven en uitgewerkt zijn, rijst de vraag: Welke methode is en in welk geval het beste te hanteren? Het antwoord op deze vraag is: de keuze voor een bepaalde berekeningsmethode is afhankelijk van het beoogde doel waarvoor het inflatiepercentage gebruikt wordt.

Gezien de kenmerken van beide berekeningsmethoden is de “12 month period average” methode het meest geschikt voor macro-economische monitoring en/of beleidsformulering ten aanzien van algemene prijsstijging. Het is een berekeningsmethode die minder gevoelig is voor incidentele veranderingen in een specifieke maand en wordt daardoor beschouwd als een indicator voor lange termijn effecten van inflatie (bron: Monthly Bulletin CBA, december 2006).

De “12 month period average inflation” methode is volgens zowel de Centrale Bank van Aruba (CBA) als het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) het meest geschikt voor aanpassingen in het inkomen, bijvoorbeeld in geval van de vaststelling van het (minimum)loon, (overheids)pensioenen enz. (bron: Press Release CBA en CBS 1995). Internationale instituten zoals het IMF (Internationale Montaire Fonds) en Fitch Rating Agency gebruiken deze berekeningsmethode ten behoeve van het monitoren van inflatie en de macro-economische effecten hiervan op Aruba. De “end of month period inflation” methode is meer geschikt om inzicht te krijgen in de korte termijn effecten van inflatie op het algemene prijspeil. Het waarschuwt voor mogelijke structurele veranderingen in de inflatieontwikkeling, die eventueel ook (later) zichtbaar zullen worden in de “12-month period average inflation” methode (bron: Monthly Bulletin CBA, december 2006).

Tijdens een periode van continu stijgende inflatie levert de “end of the month period inflation” methode over het algemeen een hogere inflatiepercentage op en de “12 month period average inflation” methode een lagere inflatiepercentage. Tijdens een periode van continu afnemende inflatie is het omgekeerde het geval. De “12 month period average inflation” methode levert dan een hogere inflatiepercentage op en de “end of the month period inflation” methode een lagere inflatiepercentage.

De Raad is van mening dat de “12-month period average inflation” methode een geschikter berekeningswijze is om het inflatiepercentage te berekenen ten behoeve van de mogelijke aanpassing van de minimumlonen. Het betreft hier namelijk een jaargemiddelde inflatiepercentage dat minder gevoelig is voor incidentele prijsveranderingen in een bepaalde maand en hierdoor een beter beeld geeft van de inflatieontwikkeling.

Hoofdstuk 3. Het Advies van de Raad

De Raad is van mening dat de huidige gehanteerde berekeningsmethode van het inflatiepercentage ten behoeve van de mogelijke aanpassing van de minimumlonen, te weten de “end of the month period inflation” methode, niet de meest geschikte is. Het betreft hier namelijk een berekeningsmethode die uitgaat van de vergelijking van het prijsindexcijfer van de maand augustus van het huidige jaar met dezelfde maand van het jaar daarvoor. Dit wordt gezien als een momentopname van de maand augustus. Het inflatiepercentage wordt door deze berekeningsmethode erg beïnvloed door de tijdelijke/incidentele prijsveranderingen in deze maand.

De Raad vindt dat de “12 month periode average inflation ” berekeningsmethode, die uitgaat van een jaargemiddelde inflatiepercentage, een beter beeld geeft van de inflatieontwikkeling en dus geschikter is voor de mogelijke aanpassing van de minimumlonen.

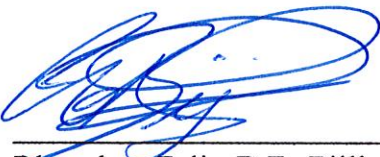
De Raad adviseert derhalve om lid 1 van artikel 13 van de Landsverordening minimumlonen zodanig te wijzigen zodat er ten behoeve van de berekening van het inflatiepercentage de “12-month period average inflation” methode gehanteerd wordt in plaats van de “end of the month period inflation” methode. Hierdoor wordt een jaargemiddelde inflatiepercentage berekend dat minder gevoelig is voor incidentele prijsveranderingen in een specifieke maand, hetgeen een beter beeld geeft van de inflatieontwikkeling en een adequatere indicator is voor aanpassingen van de minimumlonen.

Oranjestad, 31 oktober 2012

Hoogachtend,

Dhr. J.R. Geerman
Voorzitter
Sociaal Economische Raad

Dhr. drs. Felix R.E. Bijlhout
Secretaris (wnd.)
Sociaal Economische Raad

Bijlage:

Tabel inflatiepercentages van januari 2002 t/m augustus 2012 volgens "end of the month period" en "12 month period average" methode.

Tabel 1: Inflatiepercentages 'end of the month period' t.o.v. '12 month period average period' van januari 2002 t/m augustus 2012

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

	YEAR	MONTH	MONTH	CPI TOTAL	END OF PERIOD	PERIOD AVG	
2002	j	2002	JAN	01-JAN	86,0	2,56	2,80
	f	2002	FEB	02-FEB	85,8	2,18	2,69
	m	2002	MAR	03-MAR	86,0	2,20	2,62
	a	2002	APR	04-APR	86,4	2,44	2,57
	m	2002	MAY	05-MAY	87,5	3,39	2,60
	j	2002	JUN	06-JUN	87,6	3,38	2,64
	j	2002	JULY	07-JUL	87,8	3,38	2,70
	a	2002	AUG	08-AUG	88,1	3,66	2,80
	s	2002	SEPT	09-SEPT	88,6	3,95	2,91
	o	2002	OCT	10-OCT	88,8	3,89	3,01
	n	2002	NOV	11-NOV	89,4	4,52	3,18
	d	2002	DEC	12-DEC	89,4	4,15	3,32
2003	j	2003	JAN	01-JAN	89,6	4,17	3,45
	f	2003	FEB	02-FEB	90,8	5,75	3,75
	m	2003	MAR	03-MAR	90,9	5,71	4,04
	a	2003	APR	04-APR	90,7	5,01	4,25
	m	2003	MAY	05-MAY	90,5	3,52	4,26
	j	2003	JUN	06-JUN	90,6	3,46	4,26
	j	2003	JULY	07-JUL	90,8	3,48	4,27
	a	2003	AUG	08-AUG	90,8	3,04	4,22
	s	2003	SEPT	09-SEPT	91,1	2,92	4,13
	o	2003	OCT	10-OCT	91,1	2,65	4,02
	n	2003	NOV	11-NOV	91,2	2,08	3,81
	d	2003	DEC	12-DEC	91,4	2,29	3,66
2004	j	2004	JAN	01-JAN	91,7	2,28	3,50
	f	2004	FEB	02-FEB	91,9	1,29	3,12
	m	2004	MAR	03-MAR	92,2	1,47	2,78
	a	2004	APR	04-APR	92,4	1,92	2,52
	m	2004	MAY	05-MAY	92,6	2,26	2,42
	j	2004	JUN	06-JUN	93,4	3,05	2,39
	j	2004	JULY	07-JUL	93,5	2,95	2,35
	a	2004	AUG	08-AUG	93,6	3,12	2,35
	s	2004	SEPT	09-SEPT	93,6	2,71	2,34
	o	2004	OCT	10-OCT	93,7	2,85	2,35
	n	2004	NOV	11-NOV	94,6	3,67	2,49
	d	2004	DEC	12-DEC	94,0	2,79	2,53
2005	j	2005	JAN	01-JAN	93,9	2,42	2,54
	f	2005	FEB	02-FEB	94,3	2,53	2,64
	m	2005	MAR	03-MAR	94,3	2,24	2,71
	a	2005	APR	04-APR	95,4	3,17	2,81
	m	2005	MAY	05-MAY	96,2	3,94	2,95
	j	2005	JUN	06-JUN	96,5	3,29	2,97
	j	2005	JULY	07-JUL	96,8	3,51	3,02
	a	2005	AUG	08-AUG	97,0	3,64	3,07

s o n d	2005	SEPT	09-SEPT	97,1	3,74	3,15
	2005	OCT	10-OCT	98,3	4,85	3,32
	2005	NOV	11-NOV	98,0	3,61	3,32
	2005	DEC	12-DEC	97,6	3,78	3,40
2006 j f m a m j j a s o n d	2006	JAN	01-JAN	97,9	4,27	3,55
	2006	FEB	02-FEB	98,6	4,58	3,72
	2006	MAR	03-MAR	98,4	4,39	3,90
	2006	APR	04-APR	98,9	3,73	3,94
	2006	MAY	05-MAY	100,1	4,03	3,95
	2006	JUN	06-JUN	100,4	4,08	4,02
	2006	JULY	07-JUL	100,6	3,94	4,05
	2006	AUG	08-AUG	101,0	4,16	4,10
	2006	SEPT	09-SEPT	101,1	4,06	4,12
	2006	OCT	10-OCT	100,0	1,72	3,86
	2006	NOV	11-NOV	99,9	1,95	3,71
	2006	DEC	12-DEC	100,0	2,51	3,61
2007 j f m a m j j a s o n d	2007	j	01-JAN	101,7	3,88	3,58
		f	02-FEB	101,5	2,94	3,44
		m	03-MAR	102,3	3,95	3,41
		a	04-APR	102,6	3,72	3,41
		m	05-MAY	103,8	3,67	3,38
		j	06-JUN	106,1	5,70	3,52
		j	07-JUL	105,7	5,04	3,62
		a	08-AUG	106,6	5,53	3,73
		s	09-SEPT	106,2	5,11	3,82
		o	10-OCT	106,8	6,83	4,25
		n	11-NOV	108,2	8,29	4,78
		d	12-DEC	109,9	9,92	5,39
2008 j f m a m j j a s o n d	2008	j	01-JAN	111,0	9,13	5,83
		f	02-FEB	111,5	9,87	6,41
		m	03-MAR	112,3	9,72	6,89
		a	04-APR	112,9	10,05	7,42
		m	05-MAY	114,0	9,82	7,93
		j	06-JUN	116,0	9,30	8,23
		j	07-JUL	118,0	11,64	8,79
		a	08-AUG	120,1	12,66	9,39
		s	09-SEPT	119,4	12,45	10,00
		o	10-OCT	118,4	10,90	10,33
		n	11-NOV	113,0	4,40	9,98
		d	12-DEC	107,9	-1,86	8,96
2009 j f m a m j j a s o n d	2009	j	01-JAN	107,4	-3,19	7,88
		f	02-FEB	108,3	-2,91	6,79
		m	03-MAR	109,0	-2,94	5,71
		a	04-APR	109,3	-3,23	4,59
		m	05-MAY	109,9	-3,62	3,46
		j	06-JUN	112,5	-3,02	2,42
		j	07-JUL	114,7	-2,81	1,23
		a	08-AUG	114,5	-4,68	-0,20
		s	09-SEPT	115,0	-3,74	-1,50
		o	10-OCT	114,6	-3,26	-2,62
		n	11-NOV	114,9	1,73	-2,81
		d	12-DEC	115,2	6,78	-2,14
2010 j f m a m j j a s o	2010	j	01-JAN	114,26	6,35	-1,39
		f	02-FEB	114,10	5,40	-0,72
		m	03-MAR	114,39	4,98	-0,09
		a	04-APR	114,80	5,06	0,59
		m	05-MAY	114,98	4,67	1,27
		j	06-JUN	114,50	1,77	1,68
		j	07-JUL	114,59	-0,06	1,93
		a	08-AUG	114,41	-0,09	2,34
		s	09-SEPT	114,47	-0,44	2,65
		o	10-OCT	113,89	-0,59	2,89

2011	n	2011	n	11-NOV	114,31	-0,53	2,70
	d		d	12-DEC	114,36	-0,72	2,08
	j		j	01-JAN	114,78	0,46	1,60
	f		f	02-FEB	115,07	0,84	1,23
	m		m	03-MAR	115,87	1,29	0,94
	a		a	04-APR	118,79	3,47	0,82
	m		m	05-MAY	120,09	4,44	0,82
	j		j	06-JUN	120,06	4,86	1,08
	j		j	07-JUL	120,27	4,96	1,50
	a		a	08-AUG	122,24	6,85	2,07
	s		s	09-SEPT	121,91	6,50	2,65
	o		O	10-OCT	121,25	6,47	3,24
2012	n	2012	N	11-NOV	121,43	6,23	3,80
	d		D	12-DEC	121,36	6,12	4,37
	j		J	01-JAN	121,01	5,42	4,79
	f		F	02-FEB	121,48	5,58	5,18
	m		M	03-MAR	121,77	5,09	5,50
	a		A	04-APR	121,88	2,60	5,42
	m		M	05-MAY	121,81	1,43	5,15
	j		J	06-JUN	121,20	0,95	4,81
	j		J	07-JUL	120,70	0,36	4,42
	a		A	08-AUG	119,38	-2,34	3,63
	s		S	09-SEPT		-100,00	3,03
	o		O	10-OCT		-100,00	2,50
n	N	D	D	11-NOV		-100,00	1,96
				12-DEC		-100,00	1,45